

Hegeđűs Ágota

Lecsócsapás

A békák a patakparton kánonoznak. Párzasi időszak. Fél öt körül lehet, már világosodik. Júlia már nem tud visszaaludni, mindig korán kel, kicsit ücsörög a vécén, ásítózik. Utána kávézik, kicsit élénkül és megtervezi a napját. Hosszú haját szoros copfba fonja, rövidujjút vesz, azt nem kell húzkodni, kötényt köt, végigsimítja a kartont az ölénél, ne gyűrődjön. Katonás rendbe állítja az edényeket, hadművelet lesz. Gyakorlottan, gyorsan, tisztán dolgozik. És csöndben. A férje és Nórika még alszik. Nem érzi mártíromságnak, szívesen csinálja, de ma reggel hivatlanul keredzkedik gondolatai közé az a régi jegyzetpapír, amire a kívánságait írta fel szigorúan kihegyezett, 2H-s grafitceruzával.

Ahogy az évek múltak, egyre ritkábban jutott eszébe az az összefirkált, többször módosított, de minden összehajtást őrző cafatos jegyzetpapír. A lista sokáig bővült, aztán évente kihúzott egyet, de nem azért, mert teljesült. Áll a könyvespolc előtt, a lista bedugva a receptkönyvébe. Fogja a gerincét, aztán visszatolja. Előtte a polírozott könyvespolcon emlékek, fehér kő József nádor házából, kavics a bolgár tengerpartról, lilába hajló szikladarabka az olasz hegyekből, kockakő Berlin belvárosi járdájából. Toboz egy óriásfenyőről, és szárított virág arról a hegyoldalról, ahol a szeretőjével feküdt arccal az égnek, a felhőket irigylve. A felhőkben összeért a bánat és az örömkönnny, a hiány és elégedettség, a kiskocsmák sarkaiban töltött lopott órák fénye. Most meg itt a lecsó. Csapás. Sors, vagy isten.

*

És a lecsó, az csapás. Nóri ül a függönytelen konyhaablak előtt, paprikahalomban, a paradicsom már kész, a hagyma dinsztelődik. Ül az anyjától örökölt, keserűséget kiengedő fehér sámlin, hűvös a reggel, ilyenkor mindent tisztábban lát, élesek a sarkok, a fények, egyszerre érez minden illatot, hagymát, sót, paprikát, paradicsomot. Tisztán emlékszik, mikor anyja diktálta a lecsófőzés arányait. Egy kiló hagyma, két kiló paradicsom, négy kiló paprika. Vagy mindenből a duplája, kislányom, ha két kiló hagyma, négy kiló a paradicsom, és nyolc a paprika. Az anyja halála után nem sok holmit hozott el a lakásból, a kézzel írt,

megbarnult lapokkal teli vonalas receptkönyvet sokáig kereste. Most itt van a polcán. Minden receptet megfőzött már belőle, mikor főz, gyertyát is gyújt anyukáért, és ugyanúgy ráncolja a homlokát.

Minden évben tesz el lecsót, szereti a család, ő is, na meg a szerető. Idén hetedszer főz duplán, dugdossa a plusz üvegeket, hetekig hordja a kocsija hátuljában, míg alkalmas átcsempézni a férfi csomagtartójába. Kosár, tizenkét üveg lecsó, kockás konyharuhával gondosan letakarva. A férfi kabáthajtókájába bújlik, és meséli, hogy keserve is a lecsóban, sírt, a család azt hitte, a hagyma. Otthon huszonnégy üveg sorakozik a stelázsín, egy csípős, egy nem csípős, egy csípős, egy megint nem. És kitörölt esemesek, gép mélyén őrzött, jelszóval védett, soha el nem küldött piszkozatok.

Sok lett a paradicsom, külön fazékba teszi, felfőzi. Hat óra lehet, koránkelő, mint Anyuka, harangoznak, a lecsó kész, üvegbe töltve, tetővel lefelé áll a pulton, most kicsit várni kell vele. Addig előkotorja a listát, fiókjából egy grafitceruzát, kihegyezi, kihúzza a „ligur tengerpart egyedül” pontot, és az aljára gyöngybetűkkel lassan bevési úgy, hogy a ceruza mélyedést hagy a papíron, soha többet lecsócsapás. Nézi a papírt, a két írás hasonlít. Több hely nincs rajta, hát nincs több kívánság.

A paradicsom közben lassan futni kezd, habosodik, emelkedik, a hajnali nappal együtt, a forrósága is olyan, fölfelé bugyborékol, eléri a fazék peremét, kifut, odaég, a főzőlapon szétterül, sistereg, és folyik megállíthatatlanul a kockakőre, piros, fröcsög, vörös foltok terülnek a sámlin alatt, a repedezett fa szívja magába a lét.

Nóri áll a tócsa fölött, csak nézi, vér is lehetne, a szerelme vére, vagy az övé, nem kezdi lázasan feltörölni, nem kapkod, lesimítja a kötényét gömbölyödő hasánál, és már tudja, hogy soha többé nem főz lecsót duplán, ez már nem kívánság, nem kérés vagy vágy. Mielőtt behozza a vödört, letöri a kenyér csücskét, és kitunkolja vele a maradék szaftot a lábásból. Megkívánta. Nem csípős. Nehezen, de lehajol, kezdi a felmosást, a paradicsom még így is forró, a bánatkönnny és az öröm összeér, hiány és túlzás összecsap benne, mindent egyszerre érez megint. Belehány a felmosóvödörbe.

